

Kursplan

Att förstå psykisk ohälsa, 10 hp

Understanding Mental Illness, 10 ECTS

VK GK08

Program	Sjuksköterskeprogrammet
Program hp	180 hp
Utbildningsnivå	Grundnivå
Ämnesområde, hp	Vårdvetenskap 3,5 hp Värdetik med livsåskådningsvetenskap 1 hp Medicinsk vetenskap 2,5 hp Samhälls- och beteendevetenskap 3 hp
Nivåklassificering	G2F
Betygsskala	Godkänd, Underkänd
Kursansvarig institution	Institutionen för vårdvetenskap
Beslutande organ	Institutionsnämnden
Datum för fastställande	2020-05-26
Reviderad kursplan	2024-10-22
Reviderad litteraturlista	2024-10-22
Kursplan gäller från	Vårterminen 2025
Litteraturlista gäller från	Vårterminen 2025
Gällande utbildningsplan	VPSSK 2015-12-07 rev 2019-06-12

Förkunskapskrav och andra villkor för tillträde till studier

För tillträde till kursen krävs betyget Godkänd på samtliga kurser på termin 1 samt betyget Godkänd på vfu- delen och läkemedelsräkning på termin 2.

Kursens plats i utbildningssystemet

Kursen är på grundnivå och obligatorisk i Sjuksköterskeprogrammet 180 hp. Kursen är förlagd till utbildningens tredje termin.

Kursens lärandemål

Kunskap och förståelse

Studenten ska efter avslutad kurs kunna

- beskriva omvårdnadsbehov, risker och resurser vid akut psykisk ohälsa (VV)
- beskriva etiologi, symtom, diagnos, diagnostik, behandling och omvårdnad vid psykiatriska tillstånd (VV, MV och SB)
- beskriva relationen mellan psykisk hälsa, psykisk ohälsa och psykiatriska tillstånd (VV, MV)
- beskriva faktorer som är av betydelse för upplevelsen av psykisk smärta och lidande (VV)
- beskriva relationer mellan livsåskådning, religion och psykisk hälsa och ohälsa (VL)
- beskriva sambandet mellan stress, stressrelaterade besvär och psykisk ohälsa (VV och MV)
- beskriva centrala begrepp inom socialantropologi (SB)
- förklara psykosomatisk ohälsa i dagens välfärdssamhälle (SB)
- beskriva och diskutera faktorer ur ett intersektionellt perspektiv i relation till mäns olika former av våld mot kvinnor och våld i nära relationer (SB)
- beskriva och diskutera faktorer relaterade till psykisk ohälsa ur ett intersektionellt perspektiv (SB)
- redogöra för hur psykisk ohälsa hos en person kan påverka närståendes situation (VV)

Färdighet och förmåga

Studenten ska efter avslutad kurs kunna

- identifiera färdigheter av betydelse för vårdrelationen med personer som lever med psykisk ohälsa (VV)
- kunna använda relevanta författningar i arbetet med våldsutsatta kvinnor och barn (SB)

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Studenten ska efter genomgången kurs kunna

- reflektera över sitt eget förhållningssätt i relation till psykisk ohälsa (VV och SB)
- reflektera över värderingar och attityder till mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer utifrån ett samhällsperspektiv (SB)

Kursens upplägg

Kursen bedrivs som heltidsstudier.

Kursens innehåll

Här behandlas

- vårdvetenskapliga begrepp relaterat till teoribildning om psykisk hälsa och ohälsa
- omvårdnad i komplexa vårdsituationer exempelvis i samband med bristande livslust, risk för våld och vid tvångsvård
- omvårdnad med fokus på återhämtning
- affektiva tillstånd, ångestsyndrom, psykossjukdomar, beroendetillstånd, personlighetssyndrom och neuropsykiatriska funktionsnedsättningar
- livsåskådning och psykisk ohälsa
- kris och hanteringsstrategier
- utmattningssyndrom och compassion fatigue, prevention och behandling
- stresshantering
- hälsofrämjande arbete ur ett samhällsperspektiv
- psykosociala och samhälleliga teoribildningar (intersektionellt perspektiv) på psykisk ohälsa
- närståendes situation ur ett livsloppsperspektiv
- migrationsprocessen med fördjupning i flykt, exil och trauma
- kulturformulering som verktyg inom vården
- empirisk forskning om samband mellan livsåskådning, religion och psykisk hälsa och ohälsa
- strategier för behandling av psykosomatisk ohälsa
- kärnkompetenser: evidensbaserad vård, personcentrerad vård

Undervisningsformer

Undervisning utgörs av ett aktivt problemlösande arbetssätt med tillämpning av innehållet i kurslitteraturen, föreläsningar, basgruppsarbete och seminarier.

Examination och betygssättning

Examinationen baseras på lärandemål och sker individuellt och individuellt i grupp. Betyget fastställs av en särskilt utsedd lärare (examinator). Kursen examineras genom följande moduler och examinationsformer:

Kod	Namn på modul	(examinationsform)	hp betygsskala
2000	Livsåskådning och psykisk ohälsa (seminarium) (VL)		1 hp
4000	Migration och kulturyttringar (seminarium) (SB)		1 hp
4001	Våld i nära relationer. Psykosomatisk ohälsa (seminarium) (SB)		2 hp
5000	Omvårdnad och behandling vid psykisk ohälsa (seminarium, basgruppsarbete, hemexamination) (VV, MV)		6 hp

En student som underkänts två gånger på en examination på en kurs eller del av kurs har rätt att få en annan examinator utsedd om inte särskilda skäl talar mot detta.

Om student har beslut från högskolan om riktat pedagogiskt stöd p.g.a. funktionsnedsättning, har examinatorn rätt att ge anpassad examination eller låta student genomföra examinationen på ett alternativt sätt.

Kursbevis

Student som har godkänt i kurs får på begäran kursbevis.

Kurslitteratur

Se separat litteraturlista.

Övergångsbestämmelser

Om en kurs har upphört eller har genomgått större förändringar ska studenten, under ett år efter det att förändringen skett, erbjudas två tillfällen för omexamination baserade på den kursplan som gällde vid registreringen.

Litteraturlista

Kurslitteratur fastställd av Institutionsstyrelsen för vårdvetenskap 2020-05-26. Reviderad 2020-06-15, 2020-10-26, 2021-11-09, 2022-05-11 och reviderad av Institutionsnämnden vid institutionen för vårdvetenskap 2024-06-11 och 2024-10-22.

Al-Baldawi, R. (2014). <i>Migration och anpassning: Den okända resan</i> . Studentlitteratur. (206 s.)
Bremberg, S., & Dalman, C. (2015). <i>Begrepp, mätmetoder och förekomst av psykisk hälsa och psykiatriska tillstånd hos barn och unga</i> . Tillgänglig https://forte.se/ (29 s.)
Bullington, J. (2007). <i>Psykosomatik: Om kropp, själ och meningsskapande</i> . Studentlitteratur. (207 s.)
Dahlberg, K., & Segesten, K. (2010). <i>Hälsa och vårdande i teori och praxis</i> . Natur & kultur. (344 s.)
Declaration on the elimination of violence against women (1994). United nations. https://www.un.org/en/genocideprevention/documents/atrocities-crimes/Doc.21_declaration%20elimination%20vaw.pdf
Edberg, A.-K., & Wijk, H. (Red.). (2019). <i>Omvårdnadens grunder: Hälsa och ohälsa</i> (3. uppl.). Studentlitteratur. (760 s.)
Ehrenberg, A., & Wallin, L. (Red.). (2019). <i>Omvårdnadens grunder: Ansvar och utveckling</i> (3. uppl.). Studentlitteratur. (488 s.)
Ekström, V. (2016) <i>Det besvärliga våldet: Socialtjänstens stöd till kvinnor som utsatts för våld i nära relationer</i> . [Doktorsavhandling. Marie Cederschiöld högskola, Linköpings universitet].
Eriksson, H., & Eriksson, H. (2014). <i>Vårdvetenskap och postmodernitet: En introduktion</i> (1. uppl.). Studentlitteratur. (221 s.)
Friberg, F., & Öhlén, J. (Red.). (2019). <i>Omvårdnadens grunder: Perspektiv och förhållningssätt</i> (3. uppl.). Studentlitteratur. (712 s.)
Heimer, G.M., Björck, A., Albért U., & Haraldsdotter, Y. (2019). <i>Våldsutsatta kvinnor: Samballets ansvar</i> (4. uppl.). Studentlitteratur (400 s.)
Herlofson, J., Ekselius, L., Lundin, A., Mårtensson, B., & Åsberg, M. (Red.). (2016). <i>Psykiatri</i> (2. uppl.). Studentlitteratur. (879 s.)
Leksell, J., & Lepp, M. (Red.). (2019). <i>Sjuksköterskans kärnkompetenser</i> . Liber. (374 s.)
Molin, J. & Wiklund Gustin, L. (2024). <i>Omvårdnad vid psykisk ohälsa: På grundnivå</i> (4. Uppl.). Studentlitteratur. (592 s.)
Nordenfelt, L. (2004). <i>Livsqualitet och hälsa: Teori och kritik</i> . Linköpings universitet. Tillgänglig http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:liu:diva-10345 (160 s.)
Nordeng, H., & Spigset, O. (Red.). (2020). <i>Farmakologi och läkemedelsanvändning</i> . Studentlitteratur. (400 s.)
Regeringskansliet (2018). <i>Handlingsplan Agenda 2030 2018-2020</i> . Tillgänglig https://www.regeringen.se/
Region Stockholm (u.å). <i>Kunskapsstöd för vårdgivare</i> . Tillgänglig https://www.kunskapstodforvardgivare.se

Region Stockholm (2019). <i>Regionalt vårdprogram: Våld i nära relationer</i> (48 s.) Tillgänglig https://www.vardgivarguiden.se/
Silfverberg, G. (Red.) (2019). <i>Nya vägar i vårdetiken</i> (2. uppl.). Studentlitteratur. (188 s.)
Strömberg, H., & Eriksson, H. (Red.). (2017). <i>Genusperspektiv på vård och omvårdnad</i> (3. uppl.). Studentlitteratur. (222 s.)
United Nations. (2015). Transforming our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development (Goal 5) https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld/publication
Wiklund-Gustin, L. (2020). <i>Psykologi för sjuksköterskor</i> (2. uppl.). Natur & kultur (306 s.)
Wiklund Gustin, L., & Asp, M. (Red.). (2022). <i>Vårdvetenskapliga begrepp i teori och praktik</i> (3 uppl.). Studentlitteratur. (447 s.)
Åkesson, E., Darj, F., Malmberg, L. & Ravanbakhsh, N. (2018). <i>Intersektionella perspektiv på våld i nära relationer</i> . (Länsstyrelsen Skåne, nr 2018:13) Länsstyrelsen Skåne. https://www.lansstyrelsen.se/skane/

Vetenskapliga artiklar tillkommer.